

SD 11, SJEKKLISTE NATURMANGFOLDLOVEN §§8 - 12

§ 8 KUNNSKAPSGRUNNLAGET

”Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.”

Sentrale tema	Kilder	Sjekk	Kommentar
---------------	--------	-------	-----------

SD 11, SJEKKLISTE NATURMANGFOLDLOVEN §§8 - 12

<p>Hvilke landskap, økosystemer, naturtyper eller arter berøres av planen?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Miljødirektoratet – Naturbase http://kart.naturbase.no/ • Artsdatabanken http://artskart.artsdatabanken.no/ • Miljøstatus http://www.miljostatus.no/kart/ • Steigen kommune – kommuneplanens arealdel 2016-2028 - Konsekvensutredning • Gaarder, G. & Alvereng, P. 2016. Kulturmark i Vestvågøy og Steigen kommuner. Kartlegging av verdifulle naturtyper i 2015. Miljøfaglig Utredning rapport 2016-4. 41 s. • Forvaltningsplan for UKL Engeløya, Steigen, Nordland (1. utkast/03.05.17).	<p>OK</p>	<p>Planområdet består av gammel beitemark (innmarksbeite) omgitt av dyrket jord (kommersiell landbruk), og er avsatt til boligbebyggelse i KPA. I databasene Naturbase og Artsdatabanken er det ikke registrert naturtyper eller rødlistarter eller andre ansvarsarter i planområdet.</p> <p>Innen 500 meter av planområder ble det i 2013 registrert (mulig) hekking av storspove. I tillegg foreligger det flere registreringer av både storspove (VU-sårbar) og vipe (NT – nær truet). Begge arter er nær truet og sårbar for forstyrrelser. Utover registreringer av vipe er det også observert andre rødlistede fuglearter, for eksempel sandsvale (NT – nær truet) og stær (NT-nær truet). I forbindelse med en kartlegging i 1990 ble fremmedartene vinterkarse, parkslirekne, tromsøpalme registrert i nærheten av planområdet.</p> <p>En kartlegging som ble gjennomført i 2015 viste funn av flere rødlista beitemarksopp i ugjødsla beitemarker på Engeløya. Under kartleggingen ble potensialet for funn av flere slike arter vurdert som stort. KU gjennomført ifm. KPA (2016-2028) vurderer at det ikke vil foreligge negative konsekvenser for naturverdier i planområdet ved endring av arealformål til boligbebyggelse.</p> <p>Engeløya, inkl. planområdet, har status som <u>utvalgt</u> kulturlandskap. Ifølge forvaltningsplanen (1. utkast 2017) utgjør Engeløya et helhetlig kulturlandskap med svært stort mangfold og variasjon i kulturmarkstyper og arter. Planområdet inngår imidlertid ikke i områder definert som <u>verdifullt</u> kulturlandskap.</p>
--	---	-----------	--

SD 11, SJEKKLISTE NATURMANGFOLDLOVEN §§8 - 12

<p>Hvilke effekter vil planen ha på landskap, økosystemer, naturtyper og arter?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Miljødirektoratet – Naturbase http://kart.naturbase.no/ Artsdatabanken (2010) Miljøforhold og påvirkninger for rødlistearter <p>Diverse forskningsrapporter</p>	<p>OK</p>	<p>Utbygging kan ha negativ effekt på hekking av vipe og storspove og andre fugler knyttet til kulturmark (for eksempel sanglerke).</p> <p>Tiltaket kan potensielt bidra til spredning av fremmede arter. Det anbefales en befaring/kartlegging av planområdet før anleggsfasen.</p>
<p>Hvordan er tilstanden for landskapet, økosystem og utviklingen i antall lokaliteter av naturtypene og bestandene på landsbasis og på stedet?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Miljødirektoratet – Naturindeks for Norge http://www.dirnat.no/naturindeks/ 	<p>OK</p>	<p>Det mangler kunnskap om selve planområdet, men planområdet er del av et utvalgt kulturlandskap. Det er kun 46 utvalgte kulturlandskap i Norge og Engeløya har verdier av nasjonal interesse.</p>
<p>Foreligger det faglige rapporter og utredninger om naturmangfold i det aktuelle planområdet?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Gaarder, G. & Alvereng, P. 2016. Kulturmark i Vestvågøy og Steigen kommuner. Kartlegging av verdifulle naturtyper i 2015. Miljøfaglig Utredning rapport 2016-4. 41 s. 	<p>OK</p>	<p>Det har vært foretatt registreringer av verdifulle naturtyper i Steigen kommune i 2015. Disse registreringene omfattet ikke planområdet spesifikt da denne lokasjonen hverken ble forhåndsprioritert eller i løpet av kartleggingsarbeidet vurdert til å inneholde verdifulle naturtyper.</p>
<p>Foreligger det erfaringsbasert kunnskap (fra lokalsamfunnet, kommuner og andre myndigheter) om det aktuelle planområdet?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Norsk Botanisk Forening http://www.botaniskforening.no Norsk Zoologisk Forening http://www.zoologi.no Norsk Ornitologisk Forening http://www.birdlife.no <p>Lokale organisasjoner Universiteter, høyskoler (eks. Samisk Høgskole), naturvitenskapelige muséer etc.</p>	<p>OK</p>	<p>I forbindelse med utarbeidelsen av rapport <i>Kulturmark i Vestvågøy og Steigen kommuner (2015)</i> ble jordbrukssjef i Steigen kommune kontaktet for innspill til aktuelle områder av høy naturverdi. Planområdet, eller dets omland, har ikke vært aktuelt i denne sammenhengen.</p> <p>Det foreligger registreringer av lokale ornitologer i Artsdatabanken, blant annet av vipe og storspove ved planområdet. Disse ornitologer bør kontaktes for å avklare om området er viktig for disse og andre arter.</p>
<p>Vil planen påvirke truede og nær truede arter på Norsk rødliste for arter 2010?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Artsdatabanken http://artskart.artsdatabanken.no/ Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S. og Skjelseth, S. (red.). (2010) Norsk rødliste for arter 2010, Artsdatabanken 	<p>OK</p>	<p>Planen kan, i begrenset omfang, ha påvirkning for hekking av vipe og storspove i nærområdet til planområdet.</p>

SD 11, SJEKKLISTE NATURMANGFOLDLOVEN §§8 - 12

<p>Vil planen påvirke truede og nær truede naturtyper på Norsk rødliste for naturtyper 2011?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Miljødirektoratet – Naturbase http://kart.naturbase.no/ • Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.) (2011) Norsk rødliste for naturtyper 2011, Artsdatabanken 	<p>OK</p>	<p>Det er ingen registrerte truede eller nær truede naturtyper i eller nær planområdet. Det anbefales kartlegging før anleggsstart i tilfelle det er muligheter for dette.</p>
<p>Vil planen påvirke utvalgte naturtyper eller prioriterte arter?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Miljødirektoratet – Naturbase http://kart.naturbase.no/ • Artsdatabanken http://artskart.artsdatabanken.no/ 	<p>OK</p>	<p>Dette vurderes som usannsynlig. Vipe er foreslått som prioritert art, men har ikke denne statusen per i dag.</p>
<p>Vil planen påvirke verneområder, nærområder til verneområder, marint beskyttede områder eller vernede vassdrag (jf. verneplan for vassdrag)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Miljødirektoratet – Naturbase http://kart.naturbase.no/ • Miljøstatus http://www.miljostatus.no/kart/ • NVE verneplan for vassdrag http://gis3.nve.no/link/?link=verneplanforvassdrag 	<p>IR</p>	<p>Det er ikke definert verneområder for vassdrag i eller ved planområdet. Det er ikke definert marine verneområder i eller ved planområdet.</p>
<p>Vil planen påvirke tilstanden i sjø eller vannforekomster?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Miljødirektoratet – vannmiljø http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/ • Miljøstatus http://www.miljostatus.no/kart/ • Havforskningsinstituttet http://www.imr.no/geodata/geodataHI.html • Vann-nett http://vann-nett.no/portal/map • Seapop http://www.seapop.no • Mareano http://www.mareano.no/ • NVE – Atlas http://atlas.nve.no 	<p>OK</p>	<p>Fremtidig avløp, samt økt avrenning fra harde flater i planområdet kan medføre en negativ påvirkning av bløttbunnsområdet i sjøen. Det imidlertid ikke lov å slippe avløpsvann ut i bløttbunnsområder. Avløpsanlegg skal tilfredsstille forurensningsforskriften sine krav. VA-plan som utarbeides i forbindelse med planforslaget håndterer dette.</p>

SD 11, SJEKKLISTE NATURMANGFOLDLOVEN §§8 - 12

Vil planen påvirke utvalgte kulturlandskap?	<ul style="list-style-type: none"> Miljødirektoratet – Naturbase http://kart.naturbase.no/ Miljøstatus http://www.miljostatus.no/kart/ Riksantikvaren – kulturminnesøk www.kulturminnesok.no 	OK	Planområdet er en del av et utvalgt kulturlandskap (Engeløya).
Vil planen påvirke miljøregistreringer i skog?	<ul style="list-style-type: none"> Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) http://kilden.skogoglandskap.no 	IR	Ikke relevant.
Vil planen påvirke inngrepsfrie naturområder (INON)?	<ul style="list-style-type: none"> Miljødirektoratet http://inonkart.miljodirektoratet.no/inon/kart 	IR	Ikke relevant.
Vil planen påvirke områder eller naturtyper som er spesielt verdifulle for naturmangfold?	<ul style="list-style-type: none"> Miljødirektoratet – Naturbase http://kart.naturbase.no/ Mareano http://www.mareano.no/ 	OK	Innmarksbeite vil bli omgjort til boligfelt. I tillegg vil planen påvirke kulturlandskapet rundt planområdet som er viktig for arter som vipe, storspove og gås.
Er det kunnskapsmangel?	<ul style="list-style-type: none"> Gaarder, G. & Alvereng, P. 2016. Kulturmark i Vestvågøy og Steigen kommuner. Kartlegging av verdifulle naturtyper i 2015. Miljøfaglig Utredning rapport 2016-4. 41 s. Steigen kommune – kommuneplanens arealdel 2016-2028 - Konsekvensutredning 	OK	Det foreligger tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for planlagt tiltak i planområdet. KU ble gjennomført ifm. KPA (2016-2028).

SD 11, SJEKKLISTE NATURMANGFOLDLOVEN §§8 - 12

Hva er det vi eventuelt mangler kunnskap om?		OK	<ol style="list-style-type: none"> Om planen kan påvirke hekking av vipe og storspove i nærområdet. Om det er fremmede arter i planområdet.
Andre databaser som kan være aktuelle	<ul style="list-style-type: none"> Norsk institutt for naturforskning (NINA) – Rovdata http://www.rovdata.no/ NGU http://www.ngu.no/kart-og-data/kartinnsyn Hjorteviltregisteret www.hjorteviltregisteret.no www.hjorteviltregisteret.no/FallviltInnsyn 	OK	Det er ikke kjent om planområdet er viktig for elg eller rådyr. Dette bør sjekkes hos Steigen kommune.

§ 9 "FØRE-VAR-PRINSIPPET" <i>"Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak".</i>	JA	NEI
Er kunnskapen vurdert som god nok? Hvis NEI, bruk § 9 "føre-var-prinsippet".		
Vet vi nok om landskap, økosystemer, naturtyper og arter?	x	
Vet vi nok om hvilke virkninger det aktuelle tiltaket kan ha for disse?		x
Er det sannsynlig at tiltaket vil medføre vesentlig (alvorlig eller irreversibel) skade på landskap, økosystemer, naturtyper og arter?		x
Bør «føre-var-prinsippet» tillegges vekt?	x	

SD 11, SJEKKLISTE NATURMANGFOLDLOVEN §§8 - 12

§ 10 SAMLET BELASTNING <i>"En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for".</i>	Kommentar
Hvilke eksisterende tiltak eller bruk utgjør en påvirkning på landskap, økosystemer, naturtyper og arter?	Hekkefugler i kulturlandskap har hatt en dramatisk nedgang de siste ti årene, og vi regner nå vipa som "nær trua" med å bli utryddet. Mange andre hekkefugler i jordbrukslandskapet har fulgt samme negative utviklingstrend. Storspove, rødstilk, sanglerke og bergirisk er noen eksempler. Intensivering av landbruket, omlegging til korn og arealendringer er de viktigste årsakene av nedgangen.
Hvilke framtidige tiltak og bruk i landskapet eller økosystemet som man har oversikt over kan utgjøre en påvirkning på naturtyper og arter?	Vi er ikke kjent med andre framtidige tiltak i nærområdet som kan ha en negativ påvirkning.
Hva vil den samlede belastningen (effekten) av planen eller tiltaket være, det vil si eksisterende tiltak og bruk, planforslaget og framtidige tiltak og bruk?	Vil muligens ha en negativ effekt for vipe- og storspovebestanden på Engeløya/Steigen kommune.
Hva vet vi om situasjonen for det naturmangfoldet som berøres på kommunenivå, fylkesnivå og på landsbasis?	I løpet av de siste 15-20 årene er vipebestanden i Norge blitt redusert med 75%, mens storspovebestanden har blitt redusert med 45%. Bestanden i Nordland og Steigen har fulgt den samme trenden.
Mangler vi kunnskap om virkningen (effekten) av planens samlede belastning for landskap, økosystemer, naturtyper og arter? I så fall må § 9 tillegges stor vekt	Ja
Vil planforslaget i sum føre til for stor belastning på økosystemet? (JA/NEI)	Nei

SD 11, SJEKKLISTE NATURMANGFOLDLOVEN §§8 - 12

§ 11 KOSTNADER VED MILJØFORRINGELSE <i>"Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter".</i>	JA	NEI
Medfører tiltaket skade på naturmangfold? Hvis NEI, gå videre til § 12. Hvis JA, fortsett med neste spørsmål.	x	
Bør tiltakshaver betale for å skaffe mer kunnskap om naturmangfold, jf. omtalen av dette over?		x
Bør tiltakshaver overvåke naturtilstanden?		x
Bør tiltakshaver velge en mer kostbar og tidkrevende teknikk, lokalisering eller driftsform?		x
Bør tiltakshaver få gjennomføre tiltaket, men gis pålegg om retting eller avbøtende tiltak som reduserer eller minimerer skadene på naturmangfoldet?	x*	
§ 12 MILJØFORSVARLIGE TEKNIKKER OG DRIFTSMETODER <i>"For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnmessige resultater".</i>	JA	NEI
Er byggemetoden, byggteknikken, driftsmetoden miljøforsvarlig?	x	
Finnes det alternative driftsmetoder eller teknikker for gjennomføring av tiltaket/ planen?		x
Bør det stilles vilkår om alternative driftsmetoder eller teknikker?		x
Er alternative lokaliseringer vurdert?		x

*I planen bør det tas hensyn til ornitologiske verdier vest for planområdet. Viper, storspover og andre vadefugler unngår områder med høye trekker. Det er derfor viktig at det åpne landskapet beholdes. I tillegg bør planen ikke påvirke dreneringstilstanden i det omkringende kulturlandskapet. Vipe og storspove er for matsøking avhengig av noe fuktig dyrkamark. Spredning av fremmede arter bør unngås (dette er viktig ifm massetransport).

SD 11, SJEKKLISTE NATURMANGFOLDLOVEN §§8 - 12

Sjekklisten er utarbeidet med basis i:

Veileder: Naturmangfoldloven kapittel II (Miljøverndepartementet, januar 2012)

Og eksempler på bruk fra web.

Sist revidert:

2013-11-26 (RTLDRM)

2015-09-01 (ULKJ)